

17. Palotoimi

Palolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Palolautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt: puheenjohtajana rakennusmestari O. J. Vanhala, varapuheenjohtajana liitto-puheenjohtaja R. J. Heinonen ja muina jäseninä palokorpraali B. V. Bergström, prokuristi E. A. Laitiala, toimitsija J. E. Lannervo, maanviljelijä L. E. Lindberg, diplomi-insinööri C.-G. O. Londén, sorvaaja L. Santanen, johtaja J. O. Suvanto sekä itseoikeutettuna jäsenenä rakennustarkastaja P. Hanste. Varajäseninä olivat palomies K. R. Hautamäki, everstiluutnantti G. H. Honkanen, sorvaaja N. J. Keskinen, kamreeri A. F. Svenlin sekä itseoikeutettuna varajäsenenä yliarkkitehti T. M. Tuovinen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apulaiskaupunginjohtaja R. J. M. Granqvist ja sihteerinä valtiotieteen kandidaatti N.-G. Holmquist.

Lautakunnan kokoukset. Palolautakunta kokoontui 27 kertaa ja kokouksissa pidettyjen pöytäkirjojen pykäläluku oli 567. Saapuneita kirjeitä oli 539 ja lähetettyjä 360.

Päätökset. asiat, joista palolautakunta kertomusvuonna teki lopulliset päätöksensä, olivat seuraavat: laskujen, avustusten ym. suorittaminen palokunnan rahastosta ¹⁾; eräät palokunnan diaarista poistettavat asiat ²⁾; palolaitoksen alueellisen organisaation tutkimisen määrääminen palopäällikön tehtäväksi yhteistyössä asemakaavaosaston kanssa ³⁾; esityslistaan merkitsemättömien asioiden käsittely palolautakunnan kokouksissa ⁴⁾; palolautakunnan kokousajat, pöytäkirjojen tarkistus ja niiden pitäminen yleisön nähtävänä ⁵⁾; palokunnan rahaston pääoman kartuttaminen ⁶⁾; sairaankuljettajien työajan vahvistaminen ⁷⁾; jaoston asettaminen tutkimaan kaluston hankintaa ⁸⁾; eräiden kaluston hankinnasta tehtävien päätösten pidättäminen palolautakunnalle ⁹⁾; palopäällikön määrääminen laatimaan palolautakunnan ja -laitoksen johtosääntöehdotusta sekä jaoston asettaminen valmistelemaan ko. ehdotusta ¹⁰⁾; kokeilujen suorittaminen palopumpulla ¹¹⁾; paineilmakompressorin asentaminen pääpaloasemalle ¹²⁾; avustusten jakaminen vapaaehtoisille palokunnille ¹³⁾; Dräger-merkkisten paineilmalaitteiden sekä savunaamarien tilaaminen ¹⁴⁾; ennakkolaskujen suorittaminen kalusto- ym. tilauksista Oy. Mercantile Ab:lle sekä Oy. Veljekset Kulmala Ab:lle ¹⁵⁾; virkapukusäännön täydentäminen ¹⁶⁾; kesätakkien hankkiminen päällystölle ja alipäällystölle ¹⁷⁾; palotoimen v:n 1953 toimintakertomuksen hyväksyminen ¹⁸⁾; Pohjoismaiden kesken järjestettävän palomiesten vaihdon puoltaminen ¹⁹⁾; asukkaiden määrääminen virka-asuntoihin ²⁰⁾; yleisen palotarkastuksen suorittaminen ²¹⁾; seppeleen laskeminen filosofian tohtori B. Nybergin hautajaistilaisuuu-

¹⁾ Palolk. 20. 1. 25, 26, 27 §, 2. 2. 49 §, 2. 3. 107 §, 16. 3. 124 §, 13. 4. 180, 181 §, 11. 5. 223 §, 14. 9. 397, 398 §, 12. 10. 434 §, 26. 10. 459 §, 9. 11. 477 §, 7. 12. 516 §, 21. 12. 540 §. — ²⁾ S:n 21. 1. 32 §. — ³⁾ S:n 20. 1. 35 §. — ⁴⁾ S:n 20. 1. 40 §. — ⁵⁾ S:n 20. 1. 41 §, 11. 5. 240 §. — ⁶⁾ S:n 2. 2. 48 §. — ⁷⁾ S:n 2. 2. 69 §, 8. 6. 292 §. — ⁸⁾ S:n 16. 2. 78 §. — ⁹⁾ S:n 16. 2. 81 §. — ¹⁰⁾ S:n 2. 3. 104 §, 30. 3. 173 §, 3. 8. 333 §. — ¹¹⁾ S:n 2. 3. 117 §. — ¹²⁾ S:n 16. 3. 155 §, 8. 6. 299 §, 22. 6. 323 §. — ¹³⁾ S:n 13. 4. 189 §, 21. 12. 546 §. — ¹⁴⁾ S:n 13. 4. 196 §, 17. 8. 356 §. — ¹⁵⁾ S:n 27. 4. 204 §, 14. 9. 399, 400 §. — ¹⁶⁾ S:n 27. 4. 216 §. — ¹⁷⁾ S:n 11. 5. 222 §. — ¹⁸⁾ S:n 25. 5. 250 §. — ¹⁹⁾ S:n 25. 5. 263 §. — ²⁰⁾ S:n 8. 6. 273 §, 12. 10. 436 §. — ²¹⁾ S:n 22. 6. 304 §, 21. 12. 544 §.

dessa ¹⁾); Valmet Oy:n toimittaman ruiskulaivan vastaanottaminen ²⁾); sairaankuljetusauton tilaaminen ³⁾); Rosenbauer-merkkisten pumppujen tehon kokeileminen, niiden sekä korkeapaineletkujen palauttaminen ⁴⁾); kahden kannettavan radiopuhelimen hankkiminen ⁵⁾); työanalyysin, työhönottotestistön ja terveystestin laadittaminen Työterveyslaitoksella ⁶⁾); professori V. Virtalalle annetun asiantuntijatehtävän peruuttaminen ⁷⁾); vuosilomakorvauksen sekä irtisanomisajalta kuuluvan palkan maksaminen sihteerille P.-E. Gustafsilta ⁸⁾); paloautonkorien piirustusten hyväksyminen ⁹⁾); sanoma- ja aikakauslehtien tilaaminen v:ksi 1955 ¹⁰⁾); esityksen tekeminen palolaitoksen autonkuljettajille autovaurioiden johdosta tuomittujen korvausten, paitsi sakkojen, maksamisesta 500 mk ylittävältä osalta ¹¹⁾); laskujen hyväksyminen ja arvopostin kuittaaminen ¹²⁾); kahden Dodge-Pover -merkkisen auton varustaminen paloautonkorilla ¹³⁾).

Esitykset. Asiat, joista palolautakunta kertomusvuonna teki esityksiä olivat seuraavat: Herttoniemen palovartioasemalla suoritettavat rakennustyöt sekä siellä olevan asuinhuoneiston määrääminen virka-asunnoksi ¹⁴⁾); lisämäärärahojen ja ylitysoikeuksien myöntäminen ¹⁵⁾); tapaturmaisesti kuolleen palomies E. Lohmanin omaisille suoritettava erikoiskorvaus ¹⁶⁾); palokaivoille johtavien teiden talviauraus ¹⁷⁾); käytöstä poistettujen n. 1000 l:n suuristen vesisäiliöiden luovuttaminen eräille vapaaehtoisille palokunnille ¹⁸⁾); palolaitoksen edustajan ja varaedustajan valitseminen I aloitetoimikuntaan ¹⁹⁾); virkapuhelimen myöntäminen Helsingin Palomiesten ammattiosaston puheenjohtajalle ²⁰⁾); lautakunnan jäsenen Virtalan anomus häneltä asiakirjan jäljennöksestä perityn lunastuksen takaisinmaksamisesta ²¹⁾); palopumppujen ja paloautonkorien tilaamista koskevan kysymyksen nopea selvittäminen ²²⁾); avustuksen myöntäminen Helsingin Palomiesten ammattiosastolle ²³⁾); Kaupunkiliiton ansiomerkin myöntäminen eräille palolaitoksen viranhaltijoille ²⁴⁾); kurssimaksujen sekä erikoispalkkioiden suorittaminen palomiehille ²⁵⁾); pääpaloaseman tornin ym. korjaaminen ²⁶⁾); palolautakunnan ja -laitoksen johtosääntöehdotuksia laativan jaoston oikeuttaminen kokoontumaan useammin kuin kolme kertaa ja kuulemaan asiantuntijoita ²⁷⁾); paloautohankinnan hyväksyminen ²⁸⁾); Merisatamassa olevan laiturin luovuttaminen palolaitokselle ruiskuveneiden laituripaikaksi sekä laiturin kunnostaminen ²⁹⁾); palolaitoksen viranhaltijain vapauttaminen suorittamasta heille autovaurioiden johdosta tuomittuja korvauksia ³⁰⁾); palolautakunnan ja -laitoksen johtosääntöjen vahvistaminen ³¹⁾); palojärjestyksen muuttaminen ³²⁾); tontin varaaminen Töölön paloasemaa varten ³³⁾); v:n 1955 talousarvioehdotus ³⁴⁾); jäähyväisjuhlan järjestäminen eroavalle palopäällikkö Pesoselle ³⁵⁾); apulaispalopäällikkö Sundquistin oikeuttaminen hoitamaan sivutehtävää v. 1955 ³⁶⁾); avoinna olevien apulaispalotarkastajan ja paloteknikon virkojen täyttämisen niitä haettaviksi julistamatta ³⁷⁾).

Lausunnot. Palolautakunta antoi kertomusvuonna kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille lausuntoja, jotka koskivat seuraavia asioita: Pro Kulosaari yhdistyksen esitystä, ettei Kulosaaren palovartioasemaa lakkautettaisi ³⁸⁾); apulaispalopäällikkö Sundquistin oikeuttamista jatkamaan virkansa ohella sivutehtävän hoitamista kertomusvuoden loppuun saakka ³⁹⁾); Helsingin kaupungin liittymistä Uudenmaan läänin Palokuntaliiton jäseneksi ⁴⁰⁾); palolautakunnan erään v:n 1953 kalustonhankintapäätöksen alistamista kaupunginhallituksen tutkittavaksi ⁴¹⁾); kantakaupungin kadunnimien muutoksia ja kielellisiä oikaisuja ⁴²⁾); työturvallisuustoiminnan järjestämistä ⁴³⁾); palokaivon rakentamista Tammisaloon ⁴⁴⁾); kiinteän omaisuuden tarkastajain sekä tilintarkastajain v:n 1953 kertomuksia ⁴⁵⁾); hitsausvälineiden käyttämistä autosuojassa Laajasuontie 2 ⁴⁶⁾); Oy. P. Sine-

¹⁾ Palokk. 3. 8. 344 §. — ²⁾ S:n 17. 8. 349 §. — ³⁾ S:n 17. 8. 357 §. — ⁴⁾ S:n 17. 8. 364 §. 14. 9. 409 §. 28. 9. 431 §. 21. 12. 548 §. — ⁵⁾ S:n 31. 8. 372 §. — ⁶⁾ S:n 31. 8. 374 §. — ⁷⁾ S:n 14. 9. 401 §. — ⁸⁾ S:n 14. 9. 402 §. — ⁹⁾ S:n 28. 9. 431 §. — ¹⁰⁾ S:n 12. 10. 435 §. — ¹¹⁾ S:n 12. 10. 437 §. — ¹²⁾ S:n 21. 12. 541 §. — ¹³⁾ S:n 21. 12. 548 §. — ¹⁴⁾ S:n 7. 1. 10 §. 2. 3. 108 §. — ¹⁵⁾ S:n 7. 1. 13 §. 20. 1. 28 §. 8. 4. 176 §. 13. 4. 191 §. 17. 8. 357 §. 28. 9. 429 §. 9. 11. 479 §. 23. 11. 501 §. 7. 12. 517, 534 §. 21. 12. 547 §. — ¹⁶⁾ S:n 20. 1. 29 §. — ¹⁷⁾ S:n 20. 1. 31 §. — ¹⁸⁾ S:n 2. 2. 67 §. 13. 4. 190 §. — ¹⁹⁾ S:n 2. 2. 70 §. — ²⁰⁾ S:n 2. 3. 109 §. — ²¹⁾ S:n 2. 3. 110 §. — ²²⁾ S:n 2. 3. 119, 120 §. — ²³⁾ S:n 16. 3. 125 §. — ²⁴⁾ S:n 16. 3. 127 §. — ²⁵⁾ S:n 16. 3. 128 §. 17. 8. 350 §. 7. 12. 518 §. 21. 12. 545 §. — ²⁶⁾ S:n 30. 3. 170 §. — ²⁷⁾ S:n 30. 3. 173 §. — ²⁸⁾ S:n 8. 4. 176 §. 13. 4. 177 §. 8. 6. 290 §. — ²⁹⁾ S:n 13. 4. 195 §. — ³⁰⁾ S:n 27. 4. 207 §. 25. 5. 247, 248, 249 §. 17. 8. 358, 359, 360 §. 7. 12. 519 §. — ³¹⁾ S:n 29. 4. 218 §. — ³²⁾ S:n 8. 6. 274 §. — ³³⁾ S:n 8. 6. 293 §. — ³⁴⁾ S:n 17. 8. 365 §. — ³⁵⁾ S:n 14. 9. 408 §. — ³⁶⁾ S:n 9. 11. 476 §. — ³⁷⁾ S:n 23. 11. 500 §. — ³⁸⁾ S:n 7. 1. 12 §. — ³⁹⁾ S:n 20. 1. 33 §. — ⁴⁰⁾ S:n 20. 1. 34 §. — ⁴¹⁾ S:n 2. 2. 72 §. — ⁴²⁾ S:n 16. 2. 83 §. — ⁴³⁾ S:n 2. 3. 111 §. — ⁴⁴⁾ S:n 2. 3. 112 §. 16. 3. 152 §. — ⁴⁵⁾ S:n 16. 3. 129 §. 31. 8. 373 §. — ⁴⁶⁾ S:n 16. 3. 150 §.

brychoff Ab:n automaalaamon katon rakentamista tulenkestävästä aineesta ¹⁾); palopäällikkö Pesosen oikeuttamista eläkettä varten lukemaan hyväkseen Palosuojeluyhdistyksessä palvelemaisensa aika ²⁾); meripelastusristeilijän hankkimista ³⁾); Meilahden kansakoulun paloturvallisuutta ⁴⁾); filmien varastointia Pasilassa sijaitsevaan kalliosuojaan ⁵⁾); palomestari C.-W. Åströmin sekä nuohooja O. Raiviston valituksia heidän palkkioitaan koskevista lautakunnan päätöksistä ⁶⁾); Helsingin Palomiesten ammattiosaston esitystä uudenaikaisen sammutuskaluston hankkimisesta palolaitokselle ⁷⁾); räjähdysaineiden sekä ampuma-aseiden ja -tarpeiden kauppaa talossa Hämeentie 19 sekä varastointia talossa Sörnäisten Rantatie 21—23 ⁸⁾); eron myöntämistä palopäällikkö Pesoselle ⁹⁾); Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle v. 1955 myönnettävän avustuksen suuruutta ¹⁰⁾); piirinuohooja K. O. Seliniä ja A. Littmania vastaan kuolemantuottamuksesta nostettua syytetä ¹¹⁾); sähköhälytyslaitteiden poistamista Ehrenströmin siltavarastosta ¹²⁾); oopperarakennuksen käyttöön ottamista korjaustöiden jälkeen ¹³⁾); palolautakunnan ja -laitoksen johtosääntöehdotuksia ¹⁴⁾); saunan rakentamista palolaitoksen henkilökunnan kesäkotiin ¹⁵⁾); hätäpuhelintoimikunnan esitystä ¹⁶⁾); pääpaloseman pohjoispäässä olevan tiililaidan purkamista ym. sekä pihamaan osan vuokraamista Sanoma Oy:lle ¹⁷⁾); Vartiokylän Leppäsaarten kunnostamista ¹⁸⁾); palkkaluokituskomitean mietintöä ja esitystä virkojen uudeksi palkkaluokitukseksi ¹⁹⁾). Tapanilan VPK:n esitystä sen tontin osan vuokraamisesta autonhuoltoasemaa varten ²⁰⁾). Lisäksi lautakunta antoi lausuntonsa 210:stä asemakaavan ja tonttijaon vahvistamis- tai muutosehdotuksesta, 17:stä ruiskumaalauksen harjoittamislupa-anomuksesta, 6:sta tulenarkojen nesteiden varastointia koskevasta anomuksesta, 17:ssä rakennuspiirustusten hyväksymistä koskevassa asiassa sekä 3 lausuntoa majoitus- huoneistojen paloturvallisuudesta.

Palolaitos

Kaupunginvaltuusto hyväksyi periaatteessa 10. 2. palolaitoksen uuden organisaation ja vahvisti 3. 11. palolautakunnan ja -laitoksen johtosäännöt. Tämän mukaan palolaitos jaetaan neljään osastoon, sammutusosastoon, teknilliseen osastoon, palonehkäisyosastoon ja talousosastoon, joiden päällikköinä toimivat apulaispalopäällikkö, teknillisen osaston palomestari, palotarkastaja ja talouspäällikkö.

Henkilökunta. Kertomusvuonna erosi palopäällikkö L. Pesonen sairauden perusteella palopäällikön virasta 15. 9. siirtyen eläkkeelle. Sitä ennen palopäällikkö Pesonen oli sairauden vuoksi virkavapaana 1.—31. 1. ja 21. 8. — 15. 9. välisinä aikoina. Palopäällikön viransijaisena 1. — 31. 1. ja 21. 8. — 15. 9. välisinä aikoina ja vt. palopäällikkönä 16. 9. lukien toimi apulaispalopäällikkö T. Sundquist. Apulaispalopäällikön viransijaisena toimi 1. — 31. 1. ja 21. 8. — 15. 9. välisinä aikoina palomestari A. Harne ja 16. 9. — 31. 12. välisenä aikana palomestari C.-W. Åström. Palomestarin viransijaisena jälleen toimi 21. 8. — 30. 9. välisenä aikana ruiskumestari A. Jäppinen sekä 1. — 31. 1. ja 1. 10. — 31. 12. välisinä aikoina ruiskumestari A. Winqvist.

Vt. paloinsinöörinä toimivan apulaispalotarkastaja G. Willingin viransijaiseksi palolautakunta nimitti 15. 1. 1954 lukien rakennusmestari K. S. T. Strömin.

Palolautakunta nimitti 23. 11. avoinna oleviin palokersantin virkoihin palokorpraalit A. O. V. Kokkisen, E. G. Jaalen, K. A. R. Melingin ja E. A. E. Thurmanin. Palopäällikkö nimitti kertomusvuoden aikana 7 vanhempaa palomiestä palokorpraalin virkoihin ja hyväksyi vanhemmiksi palomiehiksi 13 tilapäistä palomiestä ja tilapäisiksi palomiehiksi 12 uutta miestä.

Eläkkeelle siirtyivät palokorpraalit K. H. Mäkinen, T. Naulapää ja J. A. Nyberg. Kuoleman kautta poistui palolaitoksen riveistä palomies K. J. Pentikäinen. Omasta pyynnöstään erosi neljä palomiestä ja yksi palomies erotettiin.

Tuntityössä olevien ammattityöntekijöiden lukumäärä oli 19.

Palomiesten viransijaisina palveli seitsemän miestä ja kesäkuukausina vuosilomasijaisina 86 miestä sekä yksi toimistoapulaisen vuosilomasijainen.

¹⁾ Palolk. 13. 4. 194 §. — ²⁾ S:n 27. 4. 208 §. — ³⁾ S:n 11. 5. 225 §. — ⁴⁾ S:n 13. 5. 242 §. — ⁵⁾ S:n 8. 6. 294 §. — ⁶⁾ S:n 22. 6. 302 §, 3. 8. 331 §. — ⁷⁾ S:n 22. 6. 307 §. — ⁸⁾ S:n 22. 6. 318 §. — ⁹⁾ S:n 3. 8. 330 §. — ¹⁰⁾ S:n 17. 8. 355 §. — ¹¹⁾ S:n 17. 8. 362 §. — ¹²⁾ S:n 31. 8. 386 §. — ¹³⁾ S:n 31. 8. 388 §. — ¹⁴⁾ S:n 28. 9. 414 §. — ¹⁵⁾ S:n 28. 9. 415 §. — ¹⁶⁾ S:n 28. 9. 427 §. — ¹⁷⁾ S:n 26. 10. 472 §. — ¹⁸⁾ S:n 9. 11. 480 §. — ¹⁹⁾ S:n 23. 11. 502 §. — ²⁰⁾ S:n 23. 11. 503 §.

Palolaitoksen koko henkilökunnan vahvuus ja sijoitus vuoden lopussa ilmenee seuraavasta taulukosta:

Palo- tai vartioasema	Sammutushenkilökunta			Palotarkastajat	Toimisto		Korjaamot ja varusvarasto			Yhteensä
	Palo-päällystä	Ali-päällystä	Miehistö		Mp.	Np.	Viranhaltijat	Tuntityöntekijät		
								Mp.	Np.	
Pääpaloasema	4	12	104	5	3	5	4	16	3	156
Kallio	1	6	70	—	—	—	1	—	—	78
Käpylä	—	1	29	—	—	—	—	—	—	30
Herttoniemi	—	1	19	—	—	—	—	—	—	20
Malmi	—	1	9	—	—	—	—	—	—	10
Munkkiniemi	—	1	9	—	—	—	—	—	—	10
Pitäjänmäki	—	1	9	—	—	—	—	—	—	10
Yhteensä	5	23	249	5	3	5	5	16	3	314

Avoimna olivat vuoden lopussa palopäällikön, paloinsinöörin ja yhden palomiehen virat. Virkavapaina joko opintojen harjoittamista, urheilukilpailuihin osallistumista tai muuta tarkoitusta varten oli yhteensä 17 viranhaltijaa.

Teknilliset välineet. K a l u s t o. Kertomusvuonna valmistui palolaitoksen uusi ruiskuvene HRV 2, joka otettiin käyttöön heinäkuusta alkaen. Yhdeksää autoa varten tilattiin myös pumput ja autonkorit ja näistä valmistui vuoden aikana seitsemän autonkoria.

Palolaitoksen moottoriajoneuvojen ja -ruiskujen sekä ruiskuveneiden luku ja jakautuminen eri palo- ja vartioasemille vuoden lopussa selviää seuraavasta taulukosta:

Sijoituspaikka	A u t o j a											Ruiskuvenettä	Y h t e e n s ä	Moottoriruiskuja	
	Hyökkäysautoja	Ruiskunautoja	Pioneeriantoja	Vesisäiliöautoja	Letkunautoja	Tikapunnautoja	Letku- ja ruiskunautoja	Nokipalo- ja vesivahinkosuojelunautoja	Sairaankuljetusautoja	Kuorma-autoja	Henkilöautoja				Pakettiautoja
Pääpaloasema	2	2	1	—	—	1	1	1	1	6	1	1	18	2	6
Kallio	1	1	1	—	1	1	—	5	2	—	—	—	12	—	4
Käpylä	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3	—	2
Herttoniemi	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1
Malmi	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Munkkiniemi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Pitäjänmäki	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
VPK:n käytössä	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4
Yhteensä	9	4	2	1	2	2	1	6	4	6	1	1	40	2	18

Varsinaisia tulipaloautoja oli 21, joista 12 ruiskulla varustettua. Viimeksimainituista kolme oli varustettu 2 500, viisi 2 000, yksi 1 700, kaksi 1 000 ja yksi 600 l/min. tehoisella pumpulla. Ruiskulla varustetuista autoista oli kahdeksassa lisäksi vaahtosammutuslaitteet. Moottoriruiskuja oli 18, joista kolme 1 500, neljä 1 000, yksi 800, yksi 700 ja yhdeksän 600 l/min. tehoisia.

Ruiskuvene HRV 1:n pumpun teho oli 4 000 l/min. ja HRV 2:n pumppujen teho yhteensä 8 000 l/min. HRV 2:ssa oli lisäksi korkeapainepumppu sekä vaahtosammutuslaitteet. Kaikkien ruiskujen yhteinen teho oli siis 48 200 l/min.

Uutta paloletkua hankittiin vuoden aikana yhteensä 3 121 m. Käyttökelvotonta paloletkua poistettiin käytöstä 4 735 m. Letkuvarasto käsitti vuoden lopussa 30 691 m, josta 3"-liittimillä varustettua pääjohtoa 18 147 m.

Paloilmoituslaitteet. Palolaitoksen palolennätinverkkoon oli kytketty 279 palolennätinkaappia, joista yksityisiä 23. Itsetoimivia paloilmoituslaitteita, jotka oli kytketty suoraan palolaitoksen lennätinverkkoon, oli 43 paikassa. Lisäksi oli Puhelinyhdistyksen hätäpuhelinkeskukseen, josta pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle oli suorat johdot, kytketty 601 hätäpuhelinia. Puhelin keskus oli yhdistetty palolaitoksen hälytysnumeroon 005 kolmella johdolla.

Hälytystä varten olivat palo- ja vartioasemat sekä poliisilaitos yhdistetyt toisiinsa suoralla johdolla. Viidessä henkilöautossa, säiliöautossa ja ruiskuveneissä oli radiopuhelimet.

Palopostit ja vedenotto paikat. Vuoden aikana valmistui 151 kpl uusia vesijohdon paloposteja, joten niiden lukumäärä vuoden lopussa oli 2 727. Kanta-kaupungissa oli seitsemän palokaivoa ja neljä 450 m³:n suuruista sammutusvesisäiliötä. Esikaupunkialueella valmistui 13 uutta palokaivoa, joten niiden kokonaismäärä vuoden lopussa oli 92. Vesialtaita oli esikaupunkialueella yhteensä kahdeksan.

Tulipalot ja avunantotapaukset. Palokunta hälytettiin kertomusvuonna 1 205 kertaa, niistä 701 kertaa todellisen tulipalon takia, 48 kertaa nokivalkean tähden, 59 kertaa savu- tai kaasuvaaran johdosta, 22 kertaa happikoje- tai pulmoottoriavun antamista varten, 40 kertaa erehdyksestä, 15 kertaa hälytyslaitteissa esiintyneen vian johdosta, 70 kertaa ilkeivaltaisuudesta ja 250 kertaa muista syistä.

Tulipaloja oli Helsingissä tammikuussa 35, helmikuussa 63, maaliskuussa 54, huhti, kuussa 77, toukokuussa 128, kesäkuussa 70, heinäkuussa 51, elokuussa 42, syyskuussa 53, lokakuussa 40, marraskuussa 48 ja joulukuussa 40.

Todelliset tulipalot jakautuivat syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan seuraavasti:

Syttymispaikka	Syttymissy																	Yhteensä		
	Avoimen varaston käsittely	Hissasäkipöytä	Huolintamies	Iteesytyty	Kamalina	Kipinä	Laisten leikkimillä	Oikosulku	Puhalluslamppu	Räjähädy	Salama	Sähkökoje	Sytytetty	Tulenarat nesteet	Tupakointi	Varaston tuhkan käsittely	Väljinen savu-hormi tai tulisija		Yhkeunemen	Tuntematon
Asuinhuone	8	5	7	2	—	7	5	8	2	4	—	12	1	—	17	—	6	4	1	89
Asuinrakennus	1	1	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	5	12
Auto, moottoripyörä	1	1	1	4	—	2	—	22	—	—	—	—	1	1	5	—	—	4	5	47
Autotalli	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6
Eteinen	1	2	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	9
Halkopino	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Hiilivarasto	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hissi + moottori	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3
Kaatoaikka	—	—	3	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Katto	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	3	—	24
Kellari	4	—	2	1	—	—	3	—	—	2	—	—	1	1	6	—	—	—	2	3
Keittiö, keittokomero	1	—	4	—	—	1	—	3	—	—	—	5	—	1	3	—	—	—	1	23
Laituri	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	24
Laiva, moottorivene	—	11	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Liikehuone	—	1	—	—	—	1	—	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	12
Metsä	4	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	—	8
Muuntaja	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Neonvalomainos	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Nurmikko, maasto	5	—	1	—	—	40	13	—	—	—	—	—	9	—	16	—	—	—	—	10
Pannuhuone	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	1	102
Parakki	—	—	—	—	7	1	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—	4	—	1	12
Pesutupa	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	18
Pölyhormi	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4
Raitiovaunu	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4
Rautatievaunu	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Roskakuiilu	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4
Roskalaatikko	—	—	2	3	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	4	2	—	—	—	10
Sauna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	8	—	11	—	41
Sähköpölväs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	4	1	7
Tehdaslaitos	2	2	1	1	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Tervapata	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	8
Traktori	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	17
Työhuone	5	12	5	3	—	7	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Ullakko	2	—	2	—	—	1	1	7	2	5	—	3	—	5	4	—	2	8	4	72
Uudisrakennus	—	4	3	1	6	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	13
Vaja tai ulkorakennus	1	4	2	—	3	2	7	1	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	19
Varasto	—	—	—	8	—	—	1	3	1	—	—	1	—	—	4	—	3	2	7	40
Yhteensä	39	50	36	38	17	71	39	86	7	13	6	23	20	10	85	18	21	52	70	701

Kertomusvuoden aikana sattuneista 701 tulipalosta oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muuta käsikalustoa tai säiliösuihkua käyttäen, 522 eli 74.5 %. Suuria tulipaloja oli neljä eli 0.6 % ja keskikokoisia 57 eli 8.1 %. Palonalkuja, jotka jo oli sammutettu palokunnan saapuessa, oli 118 eli 16.8 %.

Suuriin tulipaloihin voidaan lukea seuraavat: 21. 5. Cultorin varastoalue, Saarenkatu 23; 1. 6. kanoottivaja, Lauttasaari, Perttulantien päässä; 4. 6. varastorakennus, Pääskylänkatu 19 ja 26. 9. halkotarhan varastovaja, Itämerenkatu 20.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 610 tapauksessa puhelimitse, 34 tapauksessa hätäpuhelimella, 55 tapauksessa palolennättimellä ja kahdessa tapauksessa suullisesti. 474 tulipaloa sattui klo 6—18 ja 227 tulipaloa klo 18—6 välisenä aikana.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 3 512 203 632 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 14 083 038 750 mk eli yhteensä 17 595 242 382 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 69 657 189 mk:aan ja kiinteimistön osalta 44 020 276 mk:aan eli yhteensä 113 677 465 mk:aan, joka oli 0.64 % uhatun omaisuuden arvosta.

Palovahingon korvausprosentit vv. 1945—1953 olivat seuraavat:

1945	2.3	1948	1.1	1951	0.7
1946	1.6	1949	0.7	1952	1.6
1947	0.9	1950	0.7	1953	0.4

Henkilökunnan tapaturmat. Tulipalojen sammutusmiehistön keskuudessa sattui kaksi savumyrkytys- ja 20 loukkaantumistapaturmaa. Harjoituksissa tai työpalvelussa loukkaantui 20. Sellaisia tapaturmia, joiden aiheuttamia työpäivämenetyksiä tapaturmayhtiöt eivät korvanneet, oli kolme. Kaikkien tapaturmien aiheuttamat työpäivämenetykset olivat 352 päivää ja tapaturmayhtiöiden niistä suorittamat korvaukset 198 236 mk.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomasijaisille sairauslomaa yhteensä 156 kertaa ja oli sairauspäivien luku 2 446. Tuntityöntekijäin vastaavat luvut olivat 38.

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 13 722 kertaa, joista 11 680 kertaa sairaiden ja 2 042 kertaa tapaturmaisesti vahingoituneiden henkilöiden kuljettamiseen. Vastaavat luvut v. 1953 olivat 12 723, 10 998 ja 1 725. Kuljetusten lukumäärä eneni siis 999:llä. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli n. 37 eli kaksi enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu	1 072	134	1 206
Helmikuu	821	123	944
Maaliskuu	1 116	172	1 288
Huhtikuu	944	146	1 090
Toukokuu	954	195	1 149
Kesäkuu	938	171	1 109
Heinäkuu	924	197	1 121
Elokuu	856	194	1 050
Syyskuu	959	190	1 149
Lokakuu	1 052	174	1 226
Marraskuu	971	170	1 141
Joulukuu	1 073	176	1 249
Yhteensä	11 680	2 042	13 722

Kuljetusmatkojen pituus oli 155 559 km. Kuljetuksista kerääntyi tulona yhteensä 5 485 386 mk, edellisenä vuonna 5 226 406 mk.

Palonehkäisy ja nuohous

Uudisrakennusten tarkastus. Rakennuskatselmusten kokouksessa, jossa tarkastetaan rakennuspiirustukset ennen rakennuslupa-asiain käsittelyä maistraatissa, oli viikottain mukana palopäällikkö tai apulaispalopäällikkö, minkä ohessa toimitettiin erikoistapauksissa palokunnan puolesta piirustusten seikkaperäisempi ennakkotarkastus. Myös rakennusten loppukatselmuksessa oli palokunnan edustaja mukana.

Palotarkastukset. Yleinen palotarkastus suoritettiin kertomusvuonna kantakaupungin alueella 11. 1. — 20. 5., saarilla ja ranta-alueen kesähuvila-alueilla 19. — 30. 7. sekä varsinaisella esikaupunkialueella 20. 9. — 8. 12. välisinä aikoina. Tarkastuksissa annettiin 1 067 määräystä. Jälkitarkastukset suoritettiin kunkin alueen yleisen tarkastuksen jälkeen. Tarkastuksen johdosta ilmoitettiin 10 palotarkastusmääräyksen laiminlyönnistä maistraatille ja 37 laiminlyönnistä poliisiviranomaiselle syytteen nostoa varten.

Lausuntoja ja ilmoituksia annettiin maistraatille 51, poliisilaitokselle kaksi, kaasulaitokselle 96 sekä sairaaloille, kouluille ja yksityisille yhteensä 11 kpl.

Tämän lisäksi suoritettiin pyydettyjä ylimääräisiä tarkastuksia 738 kertaa ja annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Nuohous. Nuohoojien lukumäärä oli vuoden lopulla yhteensä 77. Nokipalojen lukumäärä viimeisenä kymmenvuotiskautena on ollut seuraava:

1945	51	1947	115	1949	87	1951	65	1953	51
1946	101	1948	94	1950	71	1952	69	1954	48

Turvavartiointi. Teattereissa ym. huoneistoissa vartioitiin näytäntöjen aikana yhteensä 931 kertaa seuraavasti: Kansallisteatterissa yksi mies 10 kertaa ja kaksi miestä 294 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa yksi mies 111 kertaa ja kaksi miestä 240 kertaa sekä Suomalaisessa Oopperassa kaksi miestä 127 kertaa ja kolme miestä 149 kertaa. Tämän lisäksi suoritti Helsingin VPK turvavartiointia eräissä muissa teattereissa.

Linnanmäen, messujen, näyttelyjen yms. tilaisuuksien turvavartiointinista huolehtivat vapaavuorojen miehet.

Menot ja tulot. Palolaitoksen menot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 7 milj. mk, mikä johtui lisäystä kaluston hankinnasta.

Menot olivat seuraavat:

Menoerä	Talousarvion määrärahat yhteensä, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (-), mk
Palkkiot	417 000	419 630	— 2 630
Vakinaiset viranhaltijat	118 715 740	117 368 456	+ 1 347 284
Tilapäiset viranhaltijat	654 240 ¹⁾	654 240	—
Vuosilomakustannukset	7 153 270	6 734 600	+ 418 670
Sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvaukset	18 650 000	17 724 526	+ 925 474
Muut palkkamenot	8 700 000	9 147 254	— 447 254
Vuokra	5 885 992 ¹⁾	5 623 216	+ 262 776
Lämpö	7 568 750	7 137 231	+ 431 519
Valaistus	1 987 750	2 112 723	— 124 973
Siivoaminen	200 000	196 239	+ 3 761
Vedenkulutus	460 000	412 832	+ 47 168
Puhtaanapito	384 400	374 874	+ 9 526
Kaluston hankinta	6 721 000	18 692 763	—11 971 763
Kaluston kunnossapito	5 800 000	5 798 647	+ 1 353
Painatus ja sidonta	200 000	128 448	+ 71 552
Tarverahat	1 450 400	1 169 991	+ 280 409
Vaatteiden pesu	528 000	464 240	+ 63 760
Lääkintähuolto	100 000	98 332	+ 1 668
Yleisten laitteiden kunnossapito	150 000	143 086	+ 6 914
Autojen käyttö	3 956 500	3 384 942	+ 571 558
Vakuutusmaksut	232 000	208 760	+ 23 240
Yhteensä	189 915 042	197 995 030	— 8 079 988

¹⁾ Summaan sisältyy määrärahan siirto.

Talousarvion ulkopuolella olevasta kaluston hankintaan varatusta siirtomäärärahasta, josta vuoden alussa oli käyttämättä 16 787 006 mk, käytettiin kertomusvuonna 14 031 256 mk.

Avustuksena jaettiin Helsingin Vapaaehtoiselle Palokunnalle 800 000 mk, Suomen Palosuojeluyhdistykselle 534 720 mk, esikaupunkialueen vapaaehtoisille palokunnille 5 milj. mk ja Vakinaisten Palomiesten Osuusruokalalle 250 000 mk eli yhteensä 6 584 720 mk.

Tulot pysyivät kertomusvuonna samansuuruisina kuin edellisenä vuonna. Lisääntyneestä sairaankuljetuksesta johtuen nousivat sairaankuljetustulot jonkin verran, kun taas sekalaiset tulot vastaavasti pienentyivät.

Tuloja kertyi sairaankuljetuksista 5 485 386 mk, luontoiseduista 1 855 535 mk ja sekalaisia tuloja 3 151 557, yhteensä 10 492 478 mk.

Helsingin kaupungin palokunnan rahaston menot olivat kertomusvuonna 575 900 mk ja tuloja kertyi 634 988 mk. Rahaston sääntöjen mukaan siirrettiin vuoden lopulla tuloista 20 % eli 130 000 mk pääomaan, mikä tällöin nousi 1 430 000 mk:aan. Käyttämättömiä varoja oli vuoden lopulla 8 188 mk. Gösta Waseniuksen rahaston tulot olivat 8 200 mk ja käyttämättömiä varoja oli vuoden lopulla 38 930 mk pääoman ollessa 120 200 mk.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvia varapalokuntia oli 17 vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen miesvahvuus oli 570 miestä ja kalustovahvuus seuraava: paloautoja ilman kiintopumppua viisi, kuorma-autoja viisi, paloautoja kiintopumppuineen 15, moottoriruiskuja 22, 3" letkua 5 617 m ja 2" letkua 4 684 m. Näiden lisäksi toimi kaupunkialueella yksi tehdaspalokunta. Vapaaehtoisten palokuntien toimintaa valaisevat seuraavat luvut:

Varapalokunta	Hälytysten luku		
	Kaupunki- alueella	Kaupunki- alueen ulkopuolella	Yhteensä
Helsingin	7	2	9
Degerön	5	2	7
Haagan	41	—	41
Karjalan Tulentorjujat	4	—	4
Kaarelan.....	2	8	10
Lauttasaaren	17	1	18
Malmin	35	—	35
Marjaniemen	11	—	11
Munkkiniemen	43	1	44
Oulunkylän	30	—	30
Pakinkylän.....	9	—	9
Pitäjänmäen	9	7	16
Puistolan	35	3	38
Pukinmäen	35	—	35
Tapanilan	37	—	37
Vanhan Käpylän	2	—	2
Vartiokylän—Mellunkylän	11	1	12
Yhteensä	333	25	358